

Træer ved offentlige vandløb

Hvad er vandløb?

Vandløbsloven gælder for åbne og rørlagte vandløb, grøfter, kanaler og dræn. Søer, damme og andre lignende indvande er desuden omfattet af vandløbslovens bestemmelser.

Vandløbsarealet eller vandløbets område ved åbne vandløb omfatter selve bunden med strømrende og brinkfodder, brinkerne og 2 m bræmmerne langs de øverste vandløbskanter. Træplantning langs vandløb sker overvejende på brinker og 2 m bræmmer.

Hvem ejer vandløbene?

Alle vandløb ejes af bredejerne. En bredejer eller en lodsejer er en person, der ejer den jord, hvorpå et vandløb eller en strækning af et vandløb løber – uanset om vandløbet er åbent eller rørlagt.

Hvorfor er det godt med spredte træer langs vandløb?

Spredte træer langs vandløbet er med til at skabe gode variationer i vandløbene. Træer giver også skygge til vandløbet, så solen ikke kan opvarme vandet.

Det betyder for vandløbet:

- At vandet bliver koldere og dermed har et større indhold af ilt. Fordi: Koldt vand kan indeholde mere ilt end varmt vand.
- At fisk og smådyr får bedre levevilkår. Fordi: Iltindholdet i vandet er afgørende for hvilke smådyr og fisk, der kan leve i vandløbet. Jo mere ilt, jo flere arter af smådyr og fisk og jo bedre mulighed har de for at overleve.

Det betyder også:

- At der ikke vokser så mange vandplanter – grøde – i træernes skygge, og at vedligeholdelsen dermed kan nedsættes.
- At fiskene har bedre mulighed for at skjule sig i træernes skygge.
- At de vandløbsinsekter, som i voksenstadiet er flyvende, har noget at sidde på, når de hviler
- At nogle af træernes blomster giver nektar og pollen til flyvende insekter om foråret, og bær til fuglene om efteråret

Rød-el og enkelte andre vandelskende træer vil, hvis de plantes nede på brinkerne, danne kraftig vækst af rødder langs brinken. Disse rødder vil dels give en god brinksikring mod udskridninger og dels danne små huler, som vandløbets smådyr og fisk kan skjule sig i.

Hvilke principper er der for plantning af træer langs vandløb?

Der er tre hovedprincipper for plantning af træer langs vandløb:

- Træarter: Der skal være tale om danske løvfældende træarter, som forekommer naturligt på egnen. Det er normalt rød- eller pil, hvidtjørn, vild æble, ask og lind. Ved valg af træarter tages hensyn til de enkelte vandløbsstrækningers karakter.
- Tæthed: Der plantes træer, som maksimalt kommer til at skygge 70 % af vandløbet. Mindst 30 % af vandløbsstrækningen skal være uden træer.
- Det er bedst at plante om efteråret

Hvilke træer er gode langs vandløb?

Vandelskende træer, som f.eks. rød-el, ask og pil.

Disse træer skal helst plantes nede på brinken, så de får det tilstrækkeligt fugtigt. Det er en god ide at vælge det sted, hvor vandstanden ofte står om vinteren, men de kan også stå længere nede på brinkerne eller helt nede på brinkfodderne.

Rød-el vælges hyppigst, da det er et robust træ, som kan tåle beskæring, og som har gode egenskaber i forhold til vandløbet.

Pil vælges normalt ikke, da de fleste arter af pil er gode til at danne pilekrat, som på et senere tidspunkt dækker hele vandløbet og derfor skal ryddes.

Vandtålede træer, som f.eks. tjørn og poppel. Disse træer kan stå på både brinkerne og på 2 m bræmmerne. De skal helst plantes over de steder på brinken, hvor vintervandstanden når op til.

Hvidtjørn vælges hyppigst, da det er en robust busk eller et lille træ, som kan tåle beskæring, og som har gode egenskaber i forhold til vandløbet.

Fuglene har stor glæde af frugterne om vinteren.

Poppel vælges normalt ikke, da der er tale om træer, som bliver meget høje og ikke giver ret meget skygge i vandløbet.

Træer der ikke så godt tåler at stå i vand, som f.eks. eg og navr. Disse træer plantes overvejende oppe på 2 m bræmmerne.

Hvem må plante træer ved de offentlige vandløb?

Vandløbsmyndigheden har lov til at plante træer langs offentlige vandløb som led i vandløbsvedligeholdelsen. Alle andre – også bredejere – skal have tilladelse fra vandløbsmyndigheden for lovligt at plante træer langs offentlige vandløb.

Inden der søges om tilladelse til at plante træer, skal du sikre dig, at der på din egen jord ikke er bestemmelser, som gør, at der ikke må plantes træer på bestemte strækninger af vandløbet. Det kan dreje sig om flere typer bestemmelser, hvoraf åbeskyttelseslinjen og andre beskyttelseslinjer efter naturbeskyttelsesloven er de hyppigste.

Indhent informationer hos vandløbsmyndigheden i Svendborg Kommune.

Ved plantning af træer skal der tages hensyn til arbejdsbælter, som mange steder er 8 meter brede.

Hvem ejer træerne og buskene langs vandløbene?

Alle træer og buske i og ved vandløbene ejes af bredejerne. Dette gælder uanset art og oprindelse og uanset om træerne og buskene er selvsåede eller plantede.

Hvordan plejes buske og træer ved offentlige vandløb?

Beskæring af træer og buske foretages af vandløbsmyndigheden, uanset om træerne og buskene er selvsåede eller plantede. Beskæring sker normalt i vinterhalvåret oktober-februar. Beskæringen vil blive udført af hensyn til vandafledningen. Der er således ikke tale om pleje af hensyn til udseende, efter særlige ønsker eller lignende.

De afskårne træer og buske trækkes op og lægges over vandløbenes øverste kant. Bredejerne er selv ansvarlig for at bortskaffe det afskårne materiale og for at sikre færdsel i arbejdsbæltet med maskiner.

Vandløbsmyndigheden varsler ikke bredejerne om, at et givent vandløb vil blive gennemgået med henblik på beskæring. Hvis du har et ønske om at bevare træer og buske ved dit vandløb, vil det være en god ide at drøfte det med vandløbsmyndigheden.

Bredejere kan også få tilladelse af vandløbsmyndigheden til at pleje og beskære træer og buske, hvor det vurderes at have en gavnlige effekt på vandløbets afstrømning og dets dyre- og

planteliv. Der ses normalt positivt på ansøgninger om tilladelse til udtynding af specielt pilebuske, der ofte breder sig meget hurtigt.

Træer og buske som er væltet ned over vandløbet

Hvis træer vælter ud over vandløbet er du som ejer forpligtiget til at beskære de dele af træerne, som kan være til gene for vandføringen eller ligger i vejen for vedligeholdelsen.

Træer og buske som beskadiges

Bredejere kan gøres erstatningsansvarlig for skader på eksisterende og nyplantede træer og buske indenfor vandløbenes brinker og 2 meter bræmmer.

En del træer og buske er påbudt bevaret gennem vandløbsregulativerne. Hvis disse træer og buske beskadiges, kan der blive tale om politianmeldelse.

Skader omfatter nedskæring, fældning, påkørsel, afbrænding, sprøjtning og lignende ødelæggelser.

Træer og buske i arbejdsbæltet

Bredejerne skal fjerne afskårne træer og buske fra arbejdsbælterne og hermed også fra 2 meter bræmmerne, så åmændene kan køre i arbejdsbæltet. Det skal ske hurtigst muligt, så adgangen til vandløbet sikres.

Vandløbsmyndigheden kan pålægge bredejerne at udføre den fornødne beskæring i arbejdsbæltet. Efterkommes påbuddet ikke, kan vandløbsmyndigheden udføre en beskæring på bredejernes regning.

Træer og buske uden for arbejdsbælte

Træer og buske uden for arbejdsbæltet vedligeholdes af matriklens ejer.

Vælter et træ ind i arbejdsbæltet, skal bredejeren fjerne den del, der ligger i arbejdsbæltet. Træer uden for bæltet beskæres i det omfang, deres grene hænger ind over arbejdsbæltet.

Hvilke love handler om træer ved vandløb?

Vandløbsloven. Lovgivningen kan findes på biblioteket eller på www.retsinformation.dk

Her kan hentes yderligere oplysninger

Svendborg Kommune, Natur og Klima, Svendborgvej 135, 5762 Vester Skerninge
Telefon: 62 23 30 00. E-mail: met@svendborg.dk.

På Svendborg Kommunes hjemmeside findes mere information om vandløb.
www.svendborg.dk